

Onderwerp

Mededelingen over het Plan van Aanpak voor het programma Nieuwe Natuur in Flevoland

Registratienummer

1531745

Datum

12 september 2013

Auteur

H. Koning

Afdeling/Bureau

CP

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Doel van deze mededeling:

Met deze mededeling worden de laatste punten in het Plan van Aanpak voor het programma Nieuwe Natuur in Flevoland ingevuld en wordt mededeling gedaan van twee actuele ontwikkelingen die voor het programma relevant zijn.

Toezegging/motie/amendement:

In het statenvoorstel Plan van Aanpak programma Nieuwe Natuur (1506577) is aangekondigd dat na de studiemiddag van Provinciale Staten op 4 september 2013 een schriftelijke mededeling zal worden gestuurd waarin de laatste punten in het Plan van Aanpak worden ingevuld.

Inleiding:

Op 25 september wordt het statenvoorstel over het Plan van Aanpak voor het programma Nieuwe Natuur in Flevoland in de opinieronde besproken en vervolgens in de besluitvormingronde van 16 oktober gebracht. Omdat Provinciale Staten op 4 september een studiemiddag over natuur hielden die relevant was voor de meetlat die in het Plan van Aanpak wordt opgenomen, is bij de aanbieding van het statenvoorstel al aangegeven dat het voorstel over de meetlat na 4 september zou worden afgerond. Daarnaast heeft op 3 september een overleg met staatssecretaris Dijkma over het programma Nieuwe Natuur in Flevoland plaatsgevonden. Voorts is de afgelopen drie maanden intensief overlegd met Staatsbosbeheer en Stichting Flevo-Landschap om te komen tot een nieuwe set van afspraken over eigendom en beheer van gebieden, die recht doet aan de verdeling die met het oog op het Oostvaarderswold overeen was gekomen. Op 16 september is hierover een ambtelijk akkoord bereikt.

*Mededeling:***1. Meetlat**

In het statenvoorstel is aangegeven dat de scores in de meetlat nog als PM-post zijn weergegeven, omdat de door Provinciale Staten georganiseerde studiemiddag natuur op 4 september hiervoor ook input zal leveren. Na 4 september zullen deze laatste punten via een schriftelijke mededeling worden nagestuurd, zodat zij vervolgens onderdeel kan uitmaken van de opinieronde op 25 september.

Tijdens de studiemiddag waren er drie inleiders en vier panelleden, die allen vanuit hun eigen invalshoek duidelijk maakten waar zij een accent zouden leggen in het programma Nieuwe Natuur. Alle kijkrichtingen van het Planbureau voor de Leefomgeving passeerden hierbij de revue. U kunt de nadruk leggen op Natura 2000 instandhoudingsdoelen en op het stoppen van de achteruitgang in de biodiversiteit. U kunt ook de nadruk leggen op ontwikkeling en beheer vanuit het perspectief van mensen. De relatie met zowel de natuurkwaliteit als de beleefingswaarde van bestaande natuurgebieden is van belang. Ook werd een appèl op u gedaan om versnippering te voorkomen: iedereen een klein beetje nieuwe natuur geven levert wellicht het grootste draagvlak op, maar zal voor de natuur niet de beste keuze zijn.

Dit pallet overziende, lijkt het verstandig om niet op voorhand stelling te nemen in de vraag hoe de vier verschillende kijkrichtingen bij de beoordeling van de

Mededeling

Bladnummer

2

Documentnummer

1531745

projectideeën zullen wegen en daar dus al op voorhand gewichten aan toe te kennen, maar die weging gemotiveerd aan te brengen op het moment dat de projectideeën aan ons worden voorgelegd. Het is denkbaar dat een projectidee zo evident gunstig is voor Natura 2000 instandhoudingsdoelen en daarnaast ook bijdraagt aan belevingswaarde, dat dit ertoe leidt dat de ecologische aspecten in de meetlat een zwaar gewicht krijgt. Omgekeerd is het denkbaar dat een projectidee een zo evidente bijdrage levert aan de belevingswaarde van bestaande of nieuwe natuur in Flevoland, dat juist de belevingswaarde bij dat projectidee een zwaar gewicht krijgt.

Dit resulteert er in dat wordt voorgesteld om in het Plan van Aanpak in deel 2 - De Meetlat - de huidige tekst onder het kopje 'Meetlat' te vervangen door de volgende geactualiseerde tekst:

Meetlat

Het helpt initiatiefnemers als zij bij de uitwerking van een projectidee weten langs welke meetlat de ideeën gelegd worden. Dhr. Bekker heeft in zijn advies al een serie criteria benoemd die bij de afweging van plannen kunnen worden gebruikt. In de in het voorjaar gevoerde bestuurlijke gesprekken en tijdens de studiemiddag van Provinciale Staten op 4 september 2013 zijn ook criteria genoemd. In de volgende tabel zijn de diverse criteria gebundeld in vier hoofdgroepen. Daarbij wordt beschreven welke deelaspecten hierbij aan de orde zijn. In totaal kan een projectidee maximaal 100 punten krijgen, verdeeld over de vier hoofdgroepen. Om flexibiliteit in de beoordeling te houden, is er niet voor gekozen om op voorhand per hoofdgroep een maximum aantal toe te kennen punten te benoemen of dat zelfs per criterium uit te splitsen. Bij de beoordeling van projectideeën - zowel in de eerste als tweede zeef - zal gemotiveerd gerapporteerd worden hoe de waardering van een projectidee tot stand is gekomen, waarbij per hoofdgroep en criterium wordt aangegeven waarom een bepaalde score is toegekend. Dit maakt voor zowel de indieners als voor Provinciale Staten een beoordeling daarvan mogelijk.

In de eerder gepresenteerde meetlat was één van de criteria 'draagvlak bij de grondeigenaren'. Hiermee werd bedoeld dat er altijd een coalitie moet worden gesloten met de drie grondeigenaren Staatsbosbeheer, Flevo-landschap en provincie Flevoland, omdat zij medewerking moeten verlenen aan het verkopen of ruilen van reeds verworven gronden ten behoeve van een projectidee voor nieuwe natuur elders in Flevoland. In de meetlat is dit criterium niet meer opgenomen, omdat in de eerste zeef de projectideeën al worden uitgezeefd waarvoor geen draagvlak bestaat bij de grondeigenaren. Dit betekent dat voor alle projectideeën die op weg naar de tweede zeef verder worden uitgewerkt, in beginsel draagvlak bestaat bij de grondeigenaren, al kunnen zij bij de eerste zeef wel aandachtspunten voor de verdere uitwerking meegeven.

Het is denkbaar dat Provinciale Staten van Flevoland in 2014 drie bijeenkomsten organiseren. In de eerste bijeenkomst in januari 2014 kunnen zij zich, op basis van presentaties van de projectideeën, een oordeel vormen over de ontwikkelde projectideeën en de vraag welke ideeën door de eerste zeef komen ('voorrunde The Voice of Nature'). In een tweede bijeenkomst voor het zomerreces vragen zij alle initiatiefnemers om de projectideeën die na de eerste zeef verder zijn uitgewerkt toe te lichten ('finale The Voice of Nature'). In een bijeenkomst na het zomerreces kunnen Provinciale Staten vragen de gegeven scores toe te lichten.

Mededeling

Bladnummer

3

Documentnummer

1531745

Criterium	Deelaspecten
Belevingswaarde	<ol style="list-style-type: none">1. In welke mate levert het project beleefbare, functionele en inpasbare natuur op? (drie van de vier kijkrichtingen van het Pbl)2. In welke mate heeft het project waarde voor dagrecreatie of verblijfsrecreatie of biedt het kansen voor economische ontwikkelingen?3. Hoe groot is de afstand van het project tot stedelijk gebied of grote toeristische voorzieningen? (>10km draagt minder bij dan <2 km)
Ecologische waarde	<ol style="list-style-type: none">4. In welke mate draagt het project bij aan de versterking van de EHS, het bereiken van internationale natuurdoelstellingen, het bevorderen van de biodiversiteit en/of het robuuster maken van de Flevolandse natuur? (de vierde kijkrichting van het Pbl: vitale natuur)5. In welke mate draagt het project bij aan de realisatie van het Flevolandse natuurbeleid, dat de komende maanden herijkt wordt? (De stand van zaken van deze herijking zal tijdens het programma steeds door de provincie gecommuniceerd worden.)6. In welke mate en op welke wijze worden met het project bestaande natuurcompensatieverplichtingen ingevuld?
Multiplier	<ol style="list-style-type: none">7. In welke mate is sprake van een multiplier op de vanuit het programma in te zetten hectares? Dit kan gaan om extra hectares, maar ook om extra financiële ruimte voor inrichting.8. In welke mate draagt het project naast natuurwaarden ook bij aan de integrale ontwikkeling van ook andere beleidsterreinen zoals landbouw, recreatie, water, cultuur?
Zekerheid	<ol style="list-style-type: none">9. In welke mate is sprake van maatschappelijke betrokkenheid bij en maatschappelijk draagvlak voor het project?10. Hoe zeker is het dat het project binnen vijf jaren kan worden uitgevoerd?11. In welke mate is het plan faseerbaar of aanpasbaar indien een onderdeel niet uitvoerbaar blijkt te zijn?12. In welke mate is sprake van juridische of financiële risico's of onzekerheden en hoe wordt hiermee omgegaan?

In de communicatie over het programma is het van belang dat met enthousiasme ideeën voor nieuwe natuur in Flevoland ontstaan en worden gedeeld, maar dat tegelijkertijd geen overspannen verwachtingen worden gewekt: de hoeveelheid hectares die kan worden gerealiseerd, is begrensd. Er zullen hopelijk veel ideeën worden geopperd, maar uiteindelijk zullen met behulp van de meetlat keuzes noodzakelijk zijn, waardoor enthousiaste initiatiefnemers teleurgesteld kunnen worden. Bij de eerste zeef zal bekeken worden of ideeën gecombineerd kunnen worden of dat samenwerking tussen initiatiefnemers kan ontstaan. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat een projectidee voor natuurontwikkeling op een bepaalde plek wordt gecombineerd met een projectidee voor de recreatieve benutting of het beheer van die natuur. De provincie kan hierin een verbindende rol spelen.

2. Overleg met staatssecretaris Dijkema

In het Plan van Aanpak is in deel 2 - De Meetlat - al aandacht besteed aan de afstemming met het rijksbeleid. Op 3 september 2013 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met staatssecretaris Dijkema, waarin het voorgenomen programma Nieuwe Natuur in Flevoland aan haar is gepresenteerd. De staatssecretaris complimenteerde de provincie Flevoland met de wijze waarop het programma Nieuwe Natuur in Flevoland is opgezet en met de veerkracht die de provincie toont om met nieuwe energie met dit programma aan natuur te werken. Zij ziet het programma ook als een kans om tot showcases van haar eigen natuurbeleid te komen.

Mededeling

Bladnummer

4

Documentnummer

1531745

Daarnaast is afgesproken dat de gemeente Almere een projectbureau Groenblauw Almere opricht, dat een zelffinancierend systeem uitwerkt voor deelgebieden van het groenblauw raamwerk. Het ministerie van EZ is bereid hier menskracht voor in te zetten. Op termijn, als we verder zijn met dit zelffinancierend systeem, kan het inrichten van een "groene tafel" Flevoland een goed idee zijn. In deze groene tafel wordt de ervaring met verdienmodellen in Almere gedeeld en verspreid, als voorbeeld voor de rest van Nederland.

Op 2 september 2013 heeft de staatssecretaris een Memorie van Antwoord over de wijziging van de Wet inrichting landelijk gebied (decentralisatie investeringsbudget) aan de Tweede Kamer gestuurd. Naar aanleiding van gestelde vragen over de afwikkeling van het Oostvaarderswold zegt zij daarin: "Provinciale Staten van Flevoland hebben in maart 2013 het advies van de prof. mr. R. Bekker als neergelegd in diens rapport 'Open Planproces Natuur in Flevoland' over de natuurontwikkeling) in Flevoland overgenomen. De provincie heeft op basis van het advies besloten de inzet op de verbindingzone Oostvaarderswold los te laten. Zij heeft gekozen voor een tijdelijk moratorium, dat dient om rust en duidelijkheid in het gebied te krijgen. Parallel bereidt de provincie een programma Nieuwe Natuur voor. Ook de gemeenten Almere en Lelystad zijn daarbij betrokken. Hierbij zal een deel van de hectares die destijds zijn verworven voor het Oostvaarderswold worden ingericht als natuur; andere hectares worden naar een betere plaats geruild en daar ingericht als natuur en er worden gronden verkocht om met de opbrengst onder andere inrichting te betalen."

3. Project 'knooppontwarring' met Staatsbosbeheer en Flevo-Landschap

De afgelopen jaren hebben provincie Flevoland, Staatsbosbeheer en het Flevo-landschap samen met het Rijk gewerkt aan de realisatie van de ecologische verbinding Oostvaarderswold (1.950 ha). Omdat Oostvaardersplassen en Horsterwold in beheer zijn bij Staatsbosbeheer, is in 2007 afgesproken dat het beheer van het Oostvaarderswold via erfpachtcontracten aan Staatsbosbeheer zal worden overgedragen. Ter compensatie zou het beheer van het Reve/Abbertbos en het Hulkesteinsebos (samen ca. 1.600 ha) worden overgedragen aan het Flevo-landschap. Sindsdien is in de zone van het Oostvaarderswold 780 ha verworven en zijn het reeds bestaande natuurgebied Grote Trap en een verworven bedrijf in die zone vanuit het Flevo-Landschap in beheer overgedragen aan Staatsbosbeheer. Het Reve/Abbertbos is in beheer gekomen van Flevo-Landschap, het Hulkesteinsebos nog niet.

Er is een situatie ontstaan waarin een deel van de afspraken uit 2007 is nagekomen en een deel nog niet. Doordat het Oostvaarderswold niet meer gerealiseerd wordt, is het ook niet meer mogelijk om alle gemaakte afspraken onverkort uit te voeren. De situatie is structureel veranderd en er zullen uiteindelijk minder hectares te beheren zijn dan aanvankelijk gedacht. Dit betekent dat ook een aantal met de provincie gesloten overeenkomsten niet meer ongewijzigd uitgevoerd kan worden. Daarom is de afgelopen maanden verkend hoe de ontstane knoop kan worden ontward en hoe een nieuwe set van afspraken gemaakt kan worden die voor alle betrokkenen redelijk en billijk is. Daarbij gaat het niet alleen om een rekensom over de waarde van hectares. Er is ook sprake van een kwalitatieve component: de behoefte van terreinbeherende organisaties om zichtbaar te zijn bij de bevolking.

Op dit moment bevinden de gesprekken zich in de eindfase. Er zijn voor oplossingsrichtingen benoemd die voor allen bespreekbaar zijn en gepoogd wordt nog vóór de opinieronde de gezamenlijke voorkeursvariant te bepalen. De technische details zullen daarna worden uitgewerkt. Ik zal tijdens de opinieronde op 25 september mondeling mededeling doen over de stand van zaken.

Het vervolg

De inhoud van dit memo kan betrokken worden bij de opinieronde op 25 september. De geactualiseerde tekst over de meetlat, die in deze mededeling is opgenomen, zal worden verwerkt in het Plan van Aanpak dat in de bundel voor de besluitvormingsronde op 16 oktober wordt opgenomen. Ook de tekst over afstemming met het rijksbeleid zal dan worden geactualiseerd aan de hand van deze mededeling.

Mededeling

Bladnummer

5

Documentnummer

1531745

Ter inzage in de leeskamer

-

Verdere informatie

-